ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Анпілогової Єлизавети Дмитрівни

на тему: «Англійськомовний науково-технічний дискурс: лінгвокогнітивний та прагматичний аспекти», що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 035 Філологія

Дисертація Анпілогової Єлизавети Дмитрівни на тему «Англійськомовний науково-технічний дискурс: лінгвокогнітивний та прагматичний аспекти» подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія, виконана на кафедрі англійської філології та лінгводидактики Запорізького національного університету. Тема дисертаційного дослідження затверджена на засіданні Науково-технічної ради Запорізького національного університету (протокол №4 від 23 листопада 2023 року).

Для підготовки висновку про наукову новизну, теоретичне й практичне значення результатів дисертації було ухвалено рішення про те, що попередня експертиза дисертації проводитиметься на кафедрі англійської філології та лінгводидактики Запорізького національного університету, де було призначено трьох рецензентів:

1) доктора філологічних наук, професора, професора кафедри англійської філології та лінгводидактики (Запорізький національний університет) Галуцьких Ірину Анатоліївну;

2) доктора філологічних наук, професора, професора кафедри англійської філології та лінгводидактики (Запорізький національний університет) Козлову Тетяну Олегівну;

3) кандидата філологічних наук, доцента, доцента кафедри англійської філології та лінгводидактики (Запорізький національний університет) Залужну Марину Володимирівну.

У результаті аналізу, розгляду, опрацювання теоретичних і практичних положень дисертаційного дослідження Анпілогової Єлизавети Дмитрівни, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, а також за підсумками проведення засідання кафедри англійської філології та лінгводидактики Запорізького національного університету (протокол №4 від 23.09.2026 р.), визначено наступне.

Актуальність теми дослідження дисертації, присвяченої дослідженню лінгвокогнітивних та прагматичних аспектів англійськомовного науково-технічного дискурсу, визначена утвердженням антропоцентричної концепції дослідження мовних явищ, активним розвитком дискурсології, когнітивної лінгвістики і прагмалінгвістики, зростанням наукового інтересу до проблем професійної комунікації, мовної репрезентації науково-технічних знань, концептуалізації наукової картини світу і комунікативних механізмів породження й інтерпретації наукового тексту. Динамічний розвиток науки, техніки, інформаційних технологій та інженерних знань, глобалізація наукового простору, цифровізація академічної комунікації та безперервне оновлення термінологічних систем зумовлюють трансформацію англійськомовного науково-технічного дискурсу. Перелічені фактори актуалізують мовознавчу проблему комплексного дослідження лінгвокогнітивних і прагматичних характеристик англійськомовного науково-технічного дискурсу.

Зв’язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано в межах комплексної науково-дослідної теми кафедри англійської філології та лінгводидактики Запорізького національного

університету «Міждисциплінарні та крос-культурні параметри філологічних та лінгводидактичних досліджень» (номер державної реєстрації 0125U001490), затвердженої Міністерством освіти і науки України.

Наукова новизна дисертації полягає у комплексному аналізі англомовного науково-технічного дискурсу крізь призму лінгвокогнітивного та прагматичного підходів, що дозволяє систематизувати його структурні, когнітивні і комунікативні характеристики. У межах роботи подальшого розвитку набувають такі положення:

– здійснено комплексне дослідження англомовного науково-технічного дискурсу як підтипу інституційного дискурсу, що поєднує аналіз його структурної організації, жанрової специфіки, лексико-семантичних особливостей та соціокультурної зумовленості;

– систематизовано лінгвокогнітивні характеристики англомовного науково-технічного дискурсу, зокрема визначено особливості концептуалізації та репрезентації науково-технічного знання через фреймові структури, когнітивні моделі та мовні засоби їх актуалізації;

– уточнено роль когнітивних механізмів у формуванні науково-технічних текстів, зокрема виявлено специфіку фреймової організації, когнітивної репрезентації стилістичних засобів та аргументативних моделей, характерних для англомовного науково-технічного дискурсивного простору;

– визначено комунікативно-прагматичні особливості англомовного науково-технічного дискурсу, а саме специфіку комунікативної моделі, прагматичного потенціалу, способів реалізації авторських інтенцій у науково-технічних текстах і стратегічно-тактичної організації науково-технічних текстів, що забезпечує ефективну аргументацію та інтерпретацію спеціалізованого знання в межах професійної комунікації;

– удосконалено методологічні засади дослідження англомовного науково-технічного дискурсу шляхом поєднання корпусного, когнітивного, структурно-семантичного та лінгвопрагматичного аналізу для комплексного вивчення його функціональних характеристик.

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні положення і результати дисертаційного дослідження оприлюднено на 13 міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференціях: науково-практичній конференції викладачів, науковців, молодих учених, аспірантів, студентів Національного університету «Запорізька політехніка» «Тиждень науки-2023» (Запоріжжя, 2023); Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційні підходи до формування багатомовної та полікультурної компетенції в умовах викликів сьогодення» (Одеса, 2023); XV Міжнародній науковій конференції «Іноземна філологія у XXI столітті» (Запоріжжя, 2023); XIV Міжнародній науково-практичній конференції "Solving Scientific Problems Using Innovative Concepts" (Копенгаген, Данія, 2024); XI Міжнародній науково-практичній інтернет конференції, присвяченій пам'яті доктора педагогічних наук, професора В.Л. Скалкіна (Одеса, 2024); II Міжнародній науково-практичній інтернет конференції "Achievements of 21st Century Scientific Community" (Дніпро, 2024); Міжнародній науковій конференції "The importance of philological sciences in the modern world" (Рига, Латвія, 2024); XVI Міжнародній науковій конференції «Іноземна філологія у XXI столітті» (Запоріжжя, 2024); II Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні виклики та інноваційні стратегії у розвитку багатомовної та полікультурної компетенції» (Одеса, 2024); XVII Міжнародній науковій конференції «Іноземна філологія у XXI столітті» (Запоріжжя, 2025); Міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Актуальні проблеми розвитку сучасної науки: виклики та перспективи» (Запоріжжя, 2025); Міжнародній науково-практичній конференції «Філологічні студії, освіта та медіакомунікації: тенденції, виклики, перспективи» (Одеса,

2025); III Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні інновації соціальних комунікацій та іноземної філології в умовах кризи» (Суми, 2026).

Матеріали дослідження використано під час підготовки навчального посібника «Тримовний математичний словник» (у співавторстві). Внесок дисертантки полягав у лінгвістичному опрацюванні та редагуванні словникового матеріалу і забезпеченні мовної коректності словника. Отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на цей твір (у співавторстві).

Наукові публікації, у яких висвітлено основні результати дисертації, та повнота опублікування результатів дисертації. Проблематику, теоретичні та практичні результати дослідження висвітлено у 19 публікаціях авторки. 5 статей надруковано у фахових наукових виданнях України (3,82 др. арк.); 13 публікацій – у збірниках матеріалів наукових конференцій (1,89 др. арк.). Всі публікації одноосібні. Крім того, у співавторстві виданий 1 навчальний посібник «Тримовний математичний словник» (14,5 др. арк.; 4,83 др. арк. на співавтора). Загальний обсяг публікацій становить 20,21 др. арк.

Список опублікованих праць за темою дисертації

Наукові праці, у яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Анпілогова Є. Д. Лінгвістичні особливості науково-технічного дискурсу. *Нова філологія.* 2024. №93. С. 7–13. DOI: https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-93-1

2. Анпілогова Є. Д. Англомовні та україномовні науково-технічні статті: компаративний підхід до аналізу дискурсу. *Вісник науки та освіти. Серія «Філологія».* 2024. №4 (22). С. 60–69. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-4(22)-60-69

3. Анпілогова Є. Д. Інтертекстуальність як когнітивний аспект англомовного науково-технічного дискурсу. *Нова філологія.* 2024. №96. С. 14–21. DOI: https://doi.org/10.26661/2414-1135-2024-96-2

4. Анпілогова Є. Аналіз класичних комунікативних моделей і особливостей їх реалізації у науково-технічному дискурсі. *Записки з романо-германської філології.* 2025. Вип. 1 (54). С. 31–44. DOI: https://doi.org/10.18524/2307-4604.2025.1(54).335619

5. Анпілогова Є. Фреймова репрезентація знання у науково-технічному дискурсі. *Закарпатські філологічні студії*. 2026. Вип. 45. Т. 1. С. 83–89. DOI: https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2026.45.1.13

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Сніжко Н. В., Анпілогов Д. І., Анпілогова Є. Д. Тримовний математичний словник. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2023. 184 с.

7. Анпілогова Є. Д. Лінгвістичні особливості технічного дискурсу. *Тиждень науки-2023. Електротехнічний факультет. Тези доповідей науково-практичної конференції.* Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2023. С. 300–302.

8. Анпілогова Є. Д. Дискурс і мовлення. *Тези доповідей XV Міжнародної наукової конференції "Іноземна філологія у XXI столітті".* Запоріжжя : ЗНУ, 2023. С. 39–41.

9. Анпілогова Є. Д. Аналіз тексту як передумова аналізу дискурсу. *Інноваційні підходи до формування багатомовної та полікультурної компетенції в умовах викликів сьогодення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції.* Одеса : МГУ, 2023. С. 13–15. DOI: https://doi.org/10.32837/11300.26952%20

10. Анпілогова Є. Англомовна науково-технічна стаття: побудова, лексичні та синтаксичні особливості. *Актуальні питання лінгвістики та методики*

викладання іноземних мов. Збірник матеріалів IX міжнародної науково-практичної інтернет конференції, присвяченої пам'яті доктора педагогічних наук, професора В.Л. Скалкіна. Одеса, 2024. С. 57–59.

11. Anpilohova Ye.D. Intertextuality as a cognitive parameter of English scientific-technical discourse. *Збірник II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні виклики та інноваційні стратегії у розвитку багатомовної та полікультурної компетенції».* Одеса, 2024. P. 117–120.

12. Anpilohova Ye. Key features of scientific-technical articles as a genre of scientific-technical discourse. A*chievements of 21st Century Scientific Community: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Internet Conference*. Dnipro, Ukraine, 2024. P. 4–5.

13. Anpilohova Ye. Features of English-language scientific and technical texts. *XIV International scientific and practical conference «Solving Scientific Problems Using Innovative Concepts».* Copenhagen, Denmark : International Scientific Unity, 2024. P. 110–112.

14. Анпілогова Є. Д. Англомовний науково-технічний дискурс з позиції інтертекстуальних зв'язків. *Тези доповідей XVI Міжнародної наукової конференції "Іноземна філологія у XXI столітті"*. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. Т. 1. С. 75–77.

15. Anpilohova Ye. D. Scientific-technical discourse: linguistic peculiarities. *The importance of philological sciences in the modern world : International scientific conference.* Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. P. 54–56. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-485-6-13

16. Анпілогова Є. Д. Про модель комплексного аналізу науково-технічного дискурсу. *Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Актуальні проблеми розвитку сучасної науки: виклики та перспективи».* Запоріжжя : ЗНУ, 2025. С. 381–384.

17. Анпілогова Є. Реалізація класичних комунікативних моделей у науково-технічному дискурсі. *XVII Міжнародна наукова конференція "Іноземна філологія у XXI столітті"*. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. Т. 1. С. 39–42.

18. Anpilohova Ye. D. Classical communicative models in scientific-technical discourse. *Міжнародна науково-практична конференція «Філологічні студії, освіта та медіакомунікації: тенденції, виклики, перспективи»*. Одеса : МУ, 2025. С. 82 – 85.

19. Anpilohova Ye. Frames as cognitive structures of scientific and technical discourse organization. *III Міжнародна науково-практична конференція «Стратегічні інновації соціальних комунікацій, української та іноземної філології в умовах кризи»*. Суми : СумДУ, 2026. С. 58–61.

Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір:

20. Свідоцтво про реєстрацію авторського права № 135187 Україна на твір. Навчальний посібник «Тримовний математичний словник» / автори Сніжко Н.В., Анпілогов Д.І., Анпілогова Є.Д. – № с202501414; заявл. 17.02.2025; зареєстр. 17.04.2025 в Державному реєстрі свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір. Опубл. 30.05.2025, Бюл. №89.

Оцінка мови і стилю дисертації. Дисертація написана грамотною українською мовою, її текстове та стилістичне оформлення відповідає загальноприйнятим вимогам до наукових робіт. Виклад матеріалу є послідовним і логічно виваженим, наукові положення сформульовано чітко, точно та з належним рівнем змістової повноти.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, за якою вона подається до захисту. Наукові результати, представлені в роботі Анпілогової Єлизавети Дмитрівни, є актуальними для сучасних досліджень науково-технічного дискурсу в лінгвокогнітивному та прагматичному аспектах. Важливе значення

має теоретико-методологічний компонент дисертаційної роботи, у межах якого поглиблено наукові уявлення про особливості формування, функціонування та прагматичної реалізації науково-технічного дискурсу, а також уточнено й розширено відповідні теоретичні положення. Дисертація Анпілогової Єлизавети Дмитрівни на тему «Англійськомовний науково-технічний дискурс: лінгвокогнітивний та прагматичний аспекти» відповідає встановленим вимогам до наукових праць, що подаються на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 «Філологія», а її авторка заслуговує на присудження відповідного наукового ступеня та може бути допущена до захисту.

Відповідність діючим вимогам щодо оформлення дисертації та вимогам, передбаченим п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії. Дисертація за актуальністю, обсягом і рівнем проведених досліджень, науковою новизною і практичною значимістю відповідає вимогам п. 6 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44 (зі змінами). Дисертація не містить несанкціонованих текстових запозичень без посилань на джерело (академічного плагіату).

Рекомендації дисертації до захисту.

Ознайомившись із представленою для попередньої експертизи дисертацією Анпілогової Є.Д., науковими публікаціями, у яких висвітлено основні результати наукового дослідження, узявши до уваги підсумки проведення засідання кафедри англійської філології та лінгводидактики факультету іноземної філології Запорізького національного університету щодо публічної презентації результатів дисертації, вносимо такі рекомендації:

1) За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, теоретичною і практичною цінністю отриманих наукових результатів дисертація Анпілогової Єлизавети Дмитрівни на тему «Англійськомовний науково-технічний дискурс: лінгвокогнітивний та прагматичний аспекти» відповідає спеціальності 035 «Філологія» та вимогам Постанови КМУ від 12 січня 2022 р. №44 (зі змінами) «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»;

2) Рекомендувати Вченій раді Запорізького національного університету розглянути як кандидатури до складу разової спеціалізованої вченої ради за дисертацією Анпілогової Єлизавети Дмитрівни на тему «Англійськомовний науково-технічний дискурс: лінгвокогнітивний та прагматичний аспекти»:

Голова ради – Галуцьких Ірина Анатоліївна, доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики (Запорізький національний університет);

Рецензент – Козлова Тетяна Олегівна, доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології та лінгводидактики (Запорізький національний університет);

Рецензент – Залужна Марина Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики (Запорізький національний університет);

Офіційний опонент – Строченко Леся Василівна, доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов (Національний університет «Одеська юридична академія»);

Офіційний опонент – Пальчевська Олександра Святославівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства (Львівський державний університет безпеки життєдіяльності).

3) Дисертація Анпілогової Єлизавети Дмитрівни на тему «Англійськомовний науково-технічний дискурс: лінгвокогнітивний та прагматичний аспекти» може бути рекомендована до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія (галузь знань 03 Гуманітарні науки) у разовій спеціалізованій вченій раді.

Головуючий на засіданні кафедри:

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри англійської філології
та лінгводидактики
Запорізького національного університету Н.О. Надточій

Член експертної групи:

доктор філологічних наук, доцент,
професор кафедри англійської філології
та лінгводидактики
Запорізького національного університету І.А. Галуцьких

Член експертної групи:

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри англійської філології
та лінгводидактики
Запорізького національного університету Т.О. Козлова

Член експертної групи:

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології
та лінгводидактики
Запорізького національного університету М.В. Залужна

«25» вересня 2026 р.